

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Kommunalavdelingen

Oslo, 10.9 2020

Forenklet etterlevelseskontroll, jf. kommuneloven § 24-9

I Prop 46 L (2017-2019), kap. 25.2.4.3 «Kontroll med økonomiforvaltningen», er det departementets vurdering at den finansielle revisjonen ikke omfatter en gjennomgående kontroll med kommunes økonomiforvaltning. Det er videre departementets vurdering at det bør foretas en jevnlig kontroll med kommunenes økonomiforvaltning, jf. kommuneloven § 24-9:

Regnskapsrevisor skal se etter om kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak.

Revisor skal basere oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal legges fram for kontrollutvalget.

Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

Revisor skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren, om resultatet av kontrollen.

Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT) har mottatt en henvendelse fra Vestland fylkeskommune, sekretariat for kontrollutvalet (Vestland), der de stiller seg spørrende til innholdet i «forenklet etterlevelseskontroll» og revisors frist for å avgi uttalelse til kontrollutvalget.

Vestland viser til revisors standardkonklusjon i revisjonsberetningen:

«Etter vår mening er årsrekneskapen, gitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige ei dekkende framstilling av den finansielle stillinga til fylkeskommunen per 31. desember 2019, og av resultatet for rekneskapsåret som vart avslutta per denne dato, i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg.»

Revisjonsberetningene inneholder videre en standard formulering om grunnlaget for konklusjonen:

*«Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med, lov, forskrift og **god kommunal revisjonsskikk** i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene)»*

Vestland spør om ikke revisors konklusjon i beretningen og grunnlaget for denne, skulle tilsi at etterlevelsesrevisjonen er en del av ordinær revisjon av årsregnskapet.

Grunnlaget for konklusjonen i revisjonsberetningen er at revisjonen er gjennomført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk» Begrepet «god kommunal revisjonsskikk» er definert i et notat fra Norges kommunerevisorforbund (NKRF) «[Overordnet notat for bakgrunn og forutsetninger for god kommunal revisjonsskikk for regnskapsrevisjon](#)»:

*«Innenfor rammene for revisjon, vil god kommunal revisjonsskikk reflektere kommunelovens formål. For regnskapsrevisjonens del har det betydning at forhold som organiseringen av den **økonomiske internkontrollen (formuesforvaltningen)**, etterlevelse av lover og forskrifter m.v og bekjempelse av misligheter, er knyttet til selve formålet med kommunal virksomhet.»*

«Offentlig virksomhet skal etter sitt formål stå for en tillitsskapende virksomhet og en høy etisk standard, samt ivareta en bærekraftig utvikling. Det må legges til grunn at revisjonen skal omfatte vurderinger av hvorvidt gjeldende regelverk eller normer og standarder for god kommunal økonomiforvaltning er fulgt, og også regelverk som er av betydning for risikoen for misligheter (f.eks anskaffelsesregler, reglene om offentlig støtte habilitetsregler, etiske retningslinjer, jf revisjonsforskriften § 3)»

I [ISA 315](#) «Identifisering og vurdering av risikoene for vesentlig feilinformasjon gjennom forståelse av enheten og dens omgivelser», pkt. 3, tilligger det et omfattende krav til revisor om å skaffe seg kjennskap til internkontrollen:

*Revisor har som mål å identifisere og anslå risikoene for vesentlig feilinformasjon, enten de skyldes misligheter eller feil, på regnskaps- og påstandsnivå, gjennom forståelse av enheten og dens omgivelser, **herunder enhetens interne kontroll**, for dermed å danne grunnlag for utforming og iverksettelse av handlinger for å håndtere de anslåtte risikoene for vesentlig feilinformasjon.*

En nærmere definisjon av begrepet «den økonomiske internkontrollen» finnes blant annet i ISA 315, pkt. 4c:

*Intern kontroll – Den prosessen som er utformet og som gjennomføres og vedlikeholdes av dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll, ledelsen og av andre medarbeidere for å gi rimelig sikkerhet for at enheten når sine mål med hensyn til **pålitelig finansiell rapportering, effektiv drift samt overholdelse av gjeldende lover og forskrifter**. Begrepet «kontroller» viser til alle aspekter ved en eller flere av komponentene i den interne kontrollen.*

FKT er enig med Vestland i at dette kan forstås slik at etterlevelsesrevisjon er en del av ordinær, finansiell revisjon: Revisor skal bygge sine vurderinger og konklusjon i revisjonen av årsregnskapet på god kommunal revisjonsskikk, herunder kravene i ISA-ene, som innebærer at revisor har «sett etter at» kommunen har pålitelig finansiell rapportering, målrettet og effektiv drift og at den etterlever lover og regler.

Det er videre en stor utfordring for mange kontrollutvalg at fristen for å avgi skriftlig uttalelse om etterlevelseskontrollen til kontrollutvalget er 30. juni – for de fleste mer enn 2 måneder etter at kontrollutvalget har avgitt sin uttalelse til årsregnskapet til kommunestyret. Dette forringer kontrollutvalgets uttalelse med tanke på at den bør være en kortfattet beskrivelse av kommunens formuesforvaltning i sin helhet før årsregnskapet vedtas.

Det er vår oppfatning at det er behov for en nærmere avklaring mellom departementet og fagmiljøet på hva som er forskjellen mellom forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen og ordinær regnskapsrevisjon. I proposisjonen kap. 25.2.4.3, er det departementets vurdering at et naturlig utgangspunkt for å kunne uttale seg om økonomiforvaltningen vil kunne være at revisor ser på om kommunen har systemer for å overholde sentrale krav i lov, forskrift og kommunens egne reglementer og vedtak, og om systemene følges. Men slik det er nå, skaper formuleringene i revisjonsberetningen forventinger om at dette er en del av den ordinære regnskapsrevisjonen i og med at det der slås fast at kravene til god kommunal revisjonsskikk og internasjonale revisjonsstandarder følges. Samtidig er det Vestland sin erfaring at revisor fakturerer ekstra for etterlevelseskontrollen og at dette oppfattes som noe annet enn ordinær regnskapsrevisjon.

Vi håper at departementet vil følge opp problemstillingen.

Vennlig hilsen

Anne-Karin Femanger Pettersen (s)
Generalsekretær